

Universitets- och högskolebibliotek

Svensk Biblioteksförnings rekommendationer för kvalitetsarbete

Ett begrepp som informationskompetens (Information Literacy) har vuxit sig allt starkare under det senaste decenniet. Med informationskompetens menas förmåga att söka och använda information på ändamålsenliga sätt kopplad till uppgift, situation och sammanhang, där informationssökningen äger rum (Limberg, 2007).

Behovet av en utvecklad informationskompetens har också fått starkt genomslag i utbildningsväsendets olika styrdokument såsom läroplaner och högskolelag.

- 8 § *Utbildning på grundnivå skall utveckla studenternas*
- ▶ förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
 - ▶ förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, och beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser skall studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- ▶ söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
- ▶ följa kunskapsutvecklingen, och
- ▶ utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.

- 9 § *Utbildning på avancerad nivå skall innebära fördjupning av kunskaper, färdigheter och förmågor i förhållande till utbildning på grundnivå och skall, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå,*
- ▶ ytterligare utveckla studenternas förmåga att självständigt integrera och använda kunskaper,
 - ▶ utveckla studenternas förmåga att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer, och
 - ▶ utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete.

9 a § *Utbildning på forskarnivå skall väsentligen bygga på de kunskaper som studenterna får inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå eller motsvarande kunskaper. Utbildning på forskarnivå skall, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå och på avancerad nivå, utveckla de kunskaper och färdigheter som behövs för att självständigt kunna bedriva forskning.*

(Högskolelagen)

Eleverna skall också kunna orientera sig i en komplex verklighet med stort informationsflöde och snabb förändringstakt.

(Lpf94)

Denna utveckling har inneburit att bibliotekens pedagogiska funktion har accentuerats de senaste 10–15 åren och att man allt mer aktivt arbetar för att stödja kärnverksamheten. Biblioteket ska alltså vara ett verktyg för förverkligandet av lärosätets mål för undervisning och forskning.

Dessa rekommendationer är ett frivilligt hjälpmedel för de aktörer som vill ha en ingång i arbetet med att vidare utveckla bibliotekens standard och funktion.

■ Strategi

Besvaras av ledningen, biblioteket och ämnesföreträdare:

- Finns, i syfte att stärka utbildningen och forskningen, en lokal, långsiktig och strategisk samverkan mellan den akademiska ledningen på olika nivåer och ledningen för biblioteket när det gäller den vetenskapliga informationsförsörjningen?
- Behandlas informationsförsörjning som en strategisk fråga?
- Finns strategi och åtgärdsprogram för att uppfylla högskoleplanens mål att varje student som lämnar högskolan har förmågan ”att söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå” och är i stånd att ”följa kunskapsutvecklingen”?

■ Representation

Besvaras av ledningen:

- Är högskolans ledning representerad i bibliotekens styrande organ?
- Är biblioteket representerade i högskolans ledningsgrupp?
- I vilka andra centrala organ är biblioteket representerade?

Besvaras av biblioteket:

- Är biblioteket representerat i högskolans ledningsgrupp?
- Är biblioteket representerat i andra centrala organ?
- Är biblioteket representerat i fakulteternas/institutionernas styrande organ?
- Vem är ordförande i bibliotekets styrande organ?
- Vilka utomstående, såväl inom som utom högskolan, sitter med i bibliotekets styrande organ?

Besvaras av ämnesföreträdare:

- Är fakulteten/institutionen representerad i bibliotekets styrande organ?
- Är biblioteket representerat i fakultetens/institutionens styrande organ?

■ Samlingar/Mediebestånd

Besvaras av biblioteket:

- Finns förvärvspolicy?
- Finns kvalificerad kännedom om högskolans utbildning och forskning för uppbyggnad av bibliotekets samlingar/mediebestånd, dvs. både tryckt och digitalt material?
- Finns utrustning och medier anpassade för funktionshindrade studenter?
- Hur utvärderas bibliotekets samlingar/mediebestånd?
- Finns organiserat samarbete mellan biblioteket och övriga högskolan när det gäller uppbyggnad av samlingar/mediebestånd?

Besvaras av ämnesföreträdare:

- Finns organiserat samarbete mellan fakultet/institution/ämne och bibliotek när det gäller uppbyggnad av samlingar/mediebestånd?

■ Undervisning

Besvaras av biblioteket:

- Ges högskolepersonal möjlighet att delta i undervisning i informationssökning och informationskompetens (förmåga att värdera källor och att omvandla information till egen kunskap) i bibliotekets regi?

Besvaras av biblioteket och ämnesföreträdare:

- Undervisas studenter i informationssökning och informationskompetens i bibliotekets regi?
- Ges forskare och forskarstuderande möjlighet att delta i undervisning i informationssökning och informationskompetens i bibliotekets regi?
- Finns organiserat samarbete mellan bibliotekarier och lärare vad gäller undervisningen i informationssökning och informationskompetens?

■ Tillgänglighet

Besvaras av biblioteket:

- Arbetas det organiserat med att utveckla tillgängligheten till det fysiska och digitala bibliotekets samlingar/mediebestånd och tjänster?
- Finns organisation, måldokument och utvecklingsplan för detta arbete?
- Bedrivs arbetet med att utveckla tillgängligheten i samarbete med andra aktörer inom högskolan?

■ Kvalitetsarbete

Besvaras av biblioteket:

- Bedrivs ett organiserat och systematiskt kvalitetsarbete när det gäller biblioteket?
- Om ja, är detta integrerat i högskolans samlade kvalitetsarbete?
- Hur mäts bibliotekets betydelse för undervisning och forskning; hur påverkar biblioteket studenternas och forskarnas resultat?
- Finns ett organiserat samarbete med högskolans studentorganisationer?
- Vilka möjligheter ges studenterna att påverka bibliotekets utbud av service och tjänster?

■ Övrig verksamhet

Besvaras av biblioteket:

- Medverkar biblioteket i högskolegemensamma aktiviteter som t.ex. publicering, bibliometrisk verksamhet och referenshanteringssystem?

Besvaras av biblioteket och ämnesföreträdare:

- Finns ett organiserat samarbete mellan bibliotek och övriga delar av högskolan när det gäller bibliotekets övriga verksamhet?

Besvaras av ämnesföreträdare:

- Deltar bibliotekspersonal i planeringen av nya program/kurser?

Förklaringar:

Ledningen	Universitets-/Högskoleledning
Biblioteket	Berörd personal på Universitets-/Högskolebiblioteket
Ämnesföreträdare	Fakultets-/Institutions-/Ämnesföreträdare

Svensk Biblioteksförenings rekommendationer för kvalitetsarbete är framarbetade av Svensk Biblioteksförenings verksamhetsgrupp Bibliotek för utbildning

I gruppen har ingått:

Inga Andersson, Jenny Nyströmskolan, Kalmar
Christer Holmqvist, Mediateket, Utbildningsförvaltningen, Stockholm
Camilla Lundberg, Landskrona Kävlinge Svalövs gymnasieförbund
Lotta Metcalfe, Mariaskolan, Stockholm
Jan Nilsson, Malmö högskolas bibliotek
Gunnel Olsson, Skolbibliotekscentralen, Lund
Karina Sjögren, Medicinska biblioteket, Umeå UB
Catarina Stake, Kungälv's stadsbibliotek, samt
Niclas Lindberg, Svensk Biblioteksförening

Svensk Biblioteksförening är en idéell partipolitiskt obunden bibliotekspolitisk organisation som verkar för ett bibliotekssystem av hög standard, för att den svenska bibliotekslagen tillämpas och utvecklas samt för biblioteken som ett värn för demokrati och yttrandefrihet.

Universitets- och högskolebibliotek

Svensk Biblioteksförenings rekommendationer för kvalitetsarbete

SVENSK BIBLIOTEKSFÖRENING

Box 70380, 107 24 Stockholm
Tel: 08-545 132 30 Fax: 08-545 132 31
www.biblioteksforeningen.org

SVENSK BIBLIOTEKSFÖRENING